

ARTOVA - Arabianranta–Toukola–Vanhakaupunki -kulttuuri- ja kaupunginosayhdistys ry:n

KANNANOTTO

Helsingin yleiskaavaluonnokseen

Artova (Arabianranta–Toukola–Vanhakaupunki -kulttuuri- ja kaupunginosayhdistys ry) katsoo yleiskaavaluonnoksen olevan hyvin onnistunut sille asetetun 250 000 asukkaan väestönkasvutavoitteen toteuttamisessa ja Helsingin yleisen kaupunkimaisen kehityksen tukemisessa. Näemme kantakaupungin laajentamisen, pääväylien bulevardisoinnin ja asemanympäristöjen kehittämisen olevan sekä taloudellisesti että ekologisesti kestäväää suunnittelua, joka muun muassa mahdollistaa entistä voimakkaammin kestävien kulkutapamuotojen lisääntymisen ensisijaisena kulkutapavalintana ja päivittäisten pitkien matkojen tarpeen vähentymisen lähipalvelujen kehittyessä. Kaavaluonnos vaikuttaa kaupunkilaisen näkökulmasta tuottavan kiinnostavaa, monimuotoista ja hyvin verkottunutta kaupunkia. Urbaani ja tiivis kaupunki tarvitsee kuitenkin vastapainoksi myös luontoalueita ja toivomme yleisellä tasolla sekä nykyisten että tulevien kaupunkilaisten edun puolesta, että suureen väestönkasvutavoitteeseen vastattaessa kaupungin viheralueiden tarjoamat ekosysteemipalvelut (erityisesti sääntely- ja kulttuuripalvelut) huomioidaan riittävin selvityksin ja että tietoa käytettäisiin asianmukaisesti tulevan maankäytön perustana.

Yleiskaavan aluevarausten pikselimuotoinen esittäminen jättää perinteisempää esitystapaa enemmän joustovaraa tulevaisuuden muutostarpeisiin ja asemakaavoittajille. Tämän tapainen strateginen suunnittelu ja joustavuus lienee eduksi kaupungin kokonaiskehitystä ajatellen ja voidaan siten nähdä kannatettavana suuntana. Pikselimuotoisuus jättää toisaalta myös tulkinnanvaraa, joka herättää huolenaihetta monilla alueilla. Mikäli pikselimuotoisesta esitystavasta aiotaan pitää kiinni myös lopullisessa oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, ehdotamme eräänä ratkaisuna, että yleiskaavaan lisättäisiin "herkkä reuna-alue" -merkintä, tai muu vastaava. Merkinällä voitaisiin osoittaa esimerkiksi herkkiä luonto-alueita, joiden kohdalla tulisi asemakaavoitusvaiheessa kiinnittää erityistä huomiota osallisvuorovaikutukseen ja vaikutusten arviointeihin. Nämä alueet voisivat toteutusjärjestyksessä myös olla viimesijaisia.

Lisäksi kehitettävänä puolena näkisimme, että yleiskaavassa voitaisiin määrittää vielä rohkeammin strategisia tavoitteita. Tällaisina pidämme esimerkiksi väestön sosiaalisen sekoittumisen varmistamisen koko kaupungin tasolla sekä naapurustojen vahvojen alueidentiteettien kehittämisen. Ensin mainitulla ilmiöllä viittaamme huoleen siitä, että korostunut huono-osaisuus alkaisi kasautua joihinkin naapurustoihin siten kuin useissa eurooppalaisissa metropoleissa on tapahtunut. Nähdäksemme alueiden kehittymisen sosioekonomiseen ja etniseen tasapainoon tulee kiinnittää erityistä huomiota siksi, että tuloerojen kasvu on Suomessa kansainvälisesti poikkeuksellisen nopeaa, ja samanaikaisesti kaupungin väestönlisäys perustuu lähes täysin maahanmuuttoon. Alueidentiteettien nostamisella strategiseksi tavoitteeksi tarkoitamme alueiden omaleimaisuudesta lähtevien piirteiden nostamista yhdeksi suunnittelun keskeisistä lähtökohdista. Alueellisen segregaaation välttäminen ei edellytä alueiden muuttumista tasapäiseksi massaksi. Toivoisimmekin, että kaupunkisuunnittelu nostaisi rohkeasti esiin erilaisia alueprofiileja, jotka perustuvat alueiden aitoon omaleimaisuuteen ja paikallisiin vahvuuksiin. Tällaisia tekijöitä voisivat olla esimerkiksi historia, kaupunkikuva, paikalliset kulttuuriarvot ja alueen erityistoiminnot ja -palvelut.

Aluettamme koskevat vaikutukset

Yleiskaavaluonnoksen vaikutukset alueellamme näemme pääsääntöisesti positiivisina. Erityisesti Kustaa Vaasan tien liikennekuorman vähentäminen näyttäytyy merkittävänä tekijänä koko alueen viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä kaupunkibulevardin mahdollisuuksia ajatellen. Tästä näkökulmasta vaikuttaa tärkeältä mahdollistaa Lahden- ja Hämeenlinnanväylille suuntautuvan liikenteen kulku sekä Sörnäisten rantatunnelista tai Hermannin rantatieltä että Hämeentieltä tunnelia pitkin Hakamäentien jatkeen tunneliin. Tunneliratkaisut toisaalta kytkeytyvät yksityisautoilun vahvistamiseen ja niiden kannattavuus tulisi arvioida huolellisesti sekä kansainvälisten että Helsingin omien ilmastonmuutoksen hillinnän tavoitteiden näkökulmasta. Näemme ensisijaisesti tärkeänä, että kestävien kulkutapamuotojen käyttö muuttuu entistä sujuvammaksi.

Sekä Artovan että ympäröivien kaupunginosien asukkaiden näkökulmasta myös julkisen liikenteen ja erityisesti poikittaisyhteyksien kehittäminen on tärkeä tavoite. Pikaraitiotieyhteys Viikistä Kustaa Vaasan tietä pitkin vaikuttaa onnistuneelta ratkaisulta niin Viikin ja Viikinmäen kuin myös Arabian alueen asukkaiden kannalta. Ratkaisu mahdollistaa nykyisten ratikkalinjojen kulun Arabianrantaan ja vahvistaa kaupunkibulevardien saavutettavuutta. Myös poikittaisyhteyden kehittyminen Vallilanlaakson läpi Pasilaan on keskeistä suurelle joukolle alueiden asukkaita. Koska alue on viihtyisää ulkoilu ympäristöä, toivomme ratkaisun olevan mahdollisimman hyvin nykyiseen ympäristöön sulautuva ja meluhäiriöt minimoiva.

Artovan näkökulmasta myös aluettamme koskevat viheraluesuunnitelmat vaikuttavat olevan pääsääntöisesti onnistuneita ja alueen merkittävät luonto- ja virkistysarvot säilyttäviä. Kaavaluonnoksen merkittävimpana aluettamme koskevana heikkoutena näemme Vanhankaupungin Verkatehtaanpuiston ja Viikin kaupunginosaan kuuluvan Pornaistenniemen korkeaksi (1,8) merkityn aluetehokkuuden. Verkatehtaanpuiston tiivis rakentaminen tuhoaisi Vanhankaupunginkoskea ympäröivän puistokokonaisuuden luonteen. Pornaistenniemen virkistysreitti on yksi tärkeimmistä alueemme asukkaiden ulkoilukohteista ja lisäksi luonnonsuojeluarvoiltaan merkittävä. Kaavaselostuksessa olevassa havainnekuvassa korkeaa rakentamista on tuotu hyvin lähelle sekä v. 2012 vahvistetussa asemakaavassa merkittyä SL-1-alueetta että Viikki-Vanhakaupunginlahti luonnonsuojelualueetta, joka on myös Natura-alueetta ja lukuisten lintulajien pesimäaluetta. Toivomme, että sekä Verkatehtaanpuiston kohdalle että Pornaistenniemen luonnonsuojelualueen läheisyyteen merkityt tiheän rakentamisen pikselit poistetaan kaavasta ja että alueella säilyisi virkistyskäyttöluonne. Näkisimme, että tältä osin niin asukkaiden ja tulevien käyttäjien kuin kasvi- ja eläinkunnankin näkökulmasta rakentamatta jättämisen hyödyt ovat todennäköisesti kannattavampi sijoitus kuin kourallinen kerrostaloja olisi kaupungin kokonaiskehitykselle. Erityisen onnistuneena ja positiivisena niin virkistyskäyttöä kuin arkiliikkumista edistävänä suunnitteluratkaisuna haluamme nostaa esille puistoviheryhteyden Arabianrannan ja Hermannin rantapuistosta Vallilanlaaksoon ja siitä edespäin Pasilan läpi länteen.

Haluamme myös tuoda esille, että koemme alueemme keskeisenä vahvuutena sen monipuolisuuden: historialliset kerrostumat, erilaiset rakennustyytit, monimuotoiset palvelut, sosiaalisen sekoittumisen, laadukkaan peruskoulun ja muut oppilaitokset, ainutlaatuiset ja vaihtelevat virkistysalueet, alueelle levittäytyneet taideteokset ja muut naapuruston toiminnot. Toivommekin näiden säilyvän aluetta ohjaavina suunnitteluarvoina ja alueen omaleimaisen profiilin kulmakivinä.

Tulevaisuudessa näkisimme mieluusti palveluiden lisääntyvän ja monimuotoistuvan entisestään etenkin kauppakeskuksen kehittämisen ja kivijalkaliikkeiden runsastumisen kautta. Uskomme tälle olevan hyvät mahdollisuudet, vaikka yleiskaavasta poistettaisiin ehdottamamme tiivin rakentamisen alueet.